

Rekomendacijų vienlapis

Įgyvendintas Kurk Lietuvai projektas „Bendradarbiavimo tarp kultūros ir kūrybinių industrijų (KKI) bei kitų sektorių didinimas skatinant socialinių inovacijų kūrimąsi” atskleidė:

neišnaudotą ArtTech potencialą kurti ekonominę ir socialinę vertę per aukštos pridėtinės vertės socialines inovacijas. Jų kūrime įgalinant tarpsektorinį bendradarbiavimą tarp ArtTech bei kitų sričių.

Rekomendacijos skirtos padėti institucijoms formuluoti ir įgyvendinti KKI ekosistemos stiprinimo strategiją, kuri maksimaliai išnaudotų ArtTech ir socialinių inovacijų sinergijos potencialą, kartu stiprinant nacionalinį ir tarptautinį Lietuvos konkurencingumą, įvaizdį, didinant ekonominę akceleraciją ir visuomenės atsparumą.

Infrastruktūros plėtra:

- Kūrybinių inovacijų tyrimų infrastruktūra. Skatinti ir remti infrastruktūros kūrimą, kuri leistų išbandyti naujas idėjas, eksperimentuoti ir dalintis patirtimi.
- Rekomenduojama įgalinti įkurtas institucijas (ArtTech Hub) ar plėsti vykdomas programas („Dizaino sparnai“) užtikrinant administracinio vieneto ar tarpininko poziciją. Analizė atskleidė, kad geriausi rezultatai KKI ir socialinių inovacijų temoje pasiekiami užtikrinant tarpsektorinį bendradarbiavimą ir žinių dalijimąsi. Todėl rekomenduojame įgalinti organizaciją, kuri jungtų skirtingus sektorius, suteiktų finansavimą, kompetencijas ir reikalingą infrastruktūrą aukštos pridėtinės vertės socialinių inovacijų kūrimui ir sklaidai. Programos, kuri galėtų tapti jungiamuoju dėmeniu, koncepciją galima rasti [čia](#).

Projektų finansavimas ir prioritetai:

- Prioritetas ArtTech sektoriui. ArtTech sektorius turėtų būti laikomas prioritetiniu dėl jo gebėjimo kurti didžiausią ekonominę ir socialinę vertę. Investicijos į šį KKI subsektorių turėtų būti didžiausios atsižvelgiant į jo potencialą maksimaliai didinti investicinę grąžą.
- Aiškūs finansavimo kriterijai ir prioritetas teikiamas projektų kokybei - ne kiekybei. Sudaryti sąlygas finansuoti projektus, kurie atitinka aukštos pridėtinės vertės socialinės inovacijos atsiradimui būtinus kriterijus (aukštos kvalifikacijos ArtTech profesionalai, inovacijos naujumas, pritaikomumas rinkoje, komercializavimo potencialas, socialinė vertė). Tokie projektai labiausiai stiprintų KKI ir kurtų pridėtinę ekonominę bei socialinę vertę valstybei.

- Skatinti KKI sektorių kurti aukštesnės pridėtinės vertės produktus ir (ar) paslaugas per tarpsektorinę tarpusavio sąveiką įtraukiant tokias nuostatas į valstybės finansuojamų veiklų kriterijus.

Tarpinstitucinis bendradarbiavimas:

- Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos steigiamas Nacionalinis kompetencijų centras galėtų tapti vertingu partneriu plėtojant ArtTech ir socialinių inovacijų sinergiją. Todėl rekomenduojama pradėti bendradarbiavimą tarp Kultūros ministerijos ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos bei tarp organizacijų - ArtTech Hub ir Nacionalinio socialinių inovacijų kompetencijų centro.

Centralizuota informacinė platforma:

- Rekomenduojame sukurti KKI dedikuotą informacinę platformą, kur vienoje vietoje būtų skelbiamos visos egzistuojančios galimybės ir aktuali informacija KKI bei ArtTech subsektoriui (sektinas Australijos pvz. [ČIA](#)): konkursai, finansavimas, planuojami bendradarbiavimo projektai, vykdomų socialinių inovacijų projektų galimybės, jau įgyvendinti projektai. Taip pat būtų pateikta informacija verslams, norintiems tapti partneriais ar geriau suprasti KKI kuriamą vertę. Tai ne tik paskatintų dalyvauti ir padėtų informuoti apie esamas galimybes KKI profesionalus, bet ir šviestų visuomenę bei verslo bendruomenę apie KKI kuriamą naudą.

Plėtra MTEPI sferoje:

- Šalia tradicinių MTEPI finansuojamų sektorių projektų rekomenduojama į profilį įtraukti „Menai, humanitariniai ir socialiniai mokslai“ sritį. Kūrybinių industrijų lyderė pasaulyje - UK jau kelis pastaruosius metus kėlė šį klausimą ir skatino atsižvelgti į kūrybinių industrijų potencialą, kuris lieka neišnaudotas dėl šios srities MTEPI valstybės neskiriamų lengvatų. OECD statistika taip pat rodo, jog mūsų kaiminystėje Latvija ir Lenkija jau taip pat investuoja į humanitarinės srities tyrimus. Lietuva meno, socialinės ir humanitarinės srities dar vis nėra įtraukusi prie galinčių gauti MTEPI lengvatas.

Tarpdisciplininio poveikio pripažinimas:

- Skatinti politiką, kuri pripažįsta tarpdisciplininių projektų svarbą ir teikia platesnę paramą, atsižvelgiant į jų įvairiapusišką poveikį. Svarbu pastebėti, jog inovacijos dažnai yra tarpdisciplininių sričių. Europos Sąjungoje kai kurios valstybės narės tarpdisciplininius projektus priskiria kelioms sritims - pvz. tiek sveikatos, tiek kultūro ir kūrybinių industrijų MTEPI sritims, atsižvelgdamos į dvejopą poveikį inovacijoms. Toks lankstumas leidžia teikti platesnę paramą ir praplėsti MTEPI politikos gaires atitinkant rinkos poreikį.

Tinklaveikos plėtra:

- Skatinti ArtTech specialistų ir kitų sektorių atstovų tinklaveiką, siekiant keistis žiniomis, kompetencijomis ir įgūdžiais. Plėtoti esamų organizacijų infrastruktūrą ir inicijuoti naujas konferencijas ar renginius. Pavyzdžiui, „ArtTech R&D galimybių kuriant socialines inovacijas” konferencija, kuri šviestų visuomenę apie egzistuojančius pavyzdžius ir įmanomas įgyvendinti iniciatyvas.
- Stiprinti tarptautinius ryšius. Skatinti ir plėsti tarptautinį bendradarbiavimą su kitų šalių ArtTech sektoriais ir inovacijų centrais, siekiant keistis žiniomis, patirtimi ir gerąja praktika.

Vyriausybės įsipareigojimai:

- Kūrybinių industrijų centras. Remiantis devynioliktosios kadencijos Vyriausybės programa, kurioje teigiama: „434. Įsteigsime Kūrybinių industrijų centrą, kuris valstybiniu lygiu rūpintųsi KKI sektoriaus augimu ir plėtra nacionaliniu, regioniniu bei tarptautiniu mastu, užtikrintų efektyvesnę kultūros politikos formavimą ir įgyvendinimą šioje srityje”, rekomenduojame, jog šis centras taptų aktyviu ArtTech sinergijos su socialinių inovacijų sritimi rėmėju ir užtikrintų KKI įtrauktį socialinių inovacijų kūrime.
- Atsižvelgiant į visas ArtTech augimo ir ekonominės naudos perspektyvas bei su socialinių inovacijų tema susijusias globalias tendencijas. Taip pat turint mintyje, jog Lietuva ruošiasi pirmininkavimo Europos Parlamente laikotarpiui bei naujai 2028–2034 m. ES finansinei perspektyvai, rekomenduojame ArtTech ir socialinių inovacijų temą laikyti prioritetine formuojant Lietuvos Kultūros ministerijos prioritetines kryptis ES lygiu.

Šios rekomendacijos yra „Kurk Lietuvai“ projekto „Bendradarbiavimo tarp kultūros ir kūrybinių industrijų bei kitų sektorių didinimas skatinant socialinių inovacijų kūrimąsi” dalis, įgyvendinamo Lietuvos Respublikos kultūros ministerijoje.

Naudojant pateiktą medžiagą arba jos dalis, būtina nurodyti šaltinį – „Kurk Lietuvai“. Jeigu analizės duomenys yra pateikiami internetinėje svetainėje, būtina įdėti nuorodą į „Kurk Lietuvai“ svetainėje patalpintą dokumentą.